

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 4

25. 2. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Pohled na tvář Ukřižovaného. Homilie papeže Františka na Popeleční středu	04
	Mučedníci komunismu: Mons. Antoni Malecki	05
	Dvojí tělo papeže. Poslání papeže je nadosobní	06
	Mýlit se lze, páchat zločiny ne. K 70. výročí komunistického puče	09

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Petra Chryzologa (kolem 380–451)

Kdo se postí, měl by vědět, co všechno to vlastně znamená: že má mít soucit s hladovým, když chce, aby Bůh cítil s jeho vlastním hladem. Že se sám má slitovávat, kdo doufá ve slitování. Kdo hledá spravedlnost, že ji sám má činit. Kdo chce, aby mu bylo dáno, že sám má dávat. Je špatný prosebník, kdo jinému odpírá, oč sám pro sebe žádá.

Člověče, tvé milosrdenství by se mělo řídit následujícím pravidlem: Jakým způsobem, nakolik a jak rychle chceš ty sám dosáhnout milosrdenství, tak rychle, tolik a takovým způsobem se ty slitovávej nad druhými.

Nuže tedy, modlitba, milosrdenství a půst at' jsou naší jedinou záštitou u Boha, naší jedinou obhajobou i naší jedinou modlitbou v trojí podobě. A tak co jsme nedbalostí ztratili, získáme zpět postem a odříkáním. Obětujeme v odříkání svou duši, neboť není nic lepšího, co bychom mohli Bohu nabídnout, jak dosvědčuje i Prorok, když říká: *Má obět', Pane, je zkroušený duch, zdrcené srdce Bůh neodmítne.*

Obětuj svou duši Bohu, člověče, a nabídní mu obět' postu a odříkání; at' je to obět' čistá, obět' svatá, obět' živá, která by zároveň zůstala tobě i byla dána Bohu. Kdo by toto Bohu nedal, nebude ospravedlněn, protože ten, kdo chce dát samého sebe, má vždycky co nabídnout.

Aby však tato osobní obět' byla přijata, musí být spojena s milosrdenstvím: půst nevydává plody, není-li zavlažován milosrdenstvím. Ten, kdo se postí, by marně zušlechťoval srdce, očišťoval tělo, vykořeňoval chyby, zaséval ctnosti; jestliže by nepřidal proudy milosrdenství, nesklidí žádnou úrodu.

Foto: Flickr, sydenver (CC BY-NC-ND 2.0)

Postím se, abych žil...

Když se řekne půst, snad každý ví, „kolik bije“. Je to pojem známý a pro někoho odtažitý.

Ale copak je půst jen věcí úst? Hezky na to odpovídá anglický básník Robert Herrick: „Je snad půst dát si slib z masa nepojíst, o to víc na talíř si nabrat ryb? Lačnět a v hadrech bloudit na odiv lidu, bez klidu klopat zrak, vzdechy loudit? – Ne, půst je víc. V ten čas se hněvu vzdej, zvláště zlých řečí, všech křečí, změň život, směr mu dej...“

V postním období nejde jen o odříkání, obdarovávání potřebných a modlitbu, ale především o vnímání láskyplné oběti Pána Ježíše Krista.

Je to trpící Kristus, který nám pomáhá nést a snést obtíže života a pokud to člověk pochopí, má v rukou klíč ke všemu. Pak všechno vydrží.

Tu moudrost poznal i Jan Neruda, když napsal jednoduchou básničku: „Životem se táhne dlouhá cesta bolu, pojď, můj Spasiteli, půjdem po ní spolu. Kam ty nohou vkročíš, tam já šlépěj kladu, tys mé světlo napřed a já tvůj stín vzadu. Půjdem touto cestou s hlavou nakloněnou, oba těžkým krokem, s křížem na ramech.“ Tím vše pověděl.

Vzít všechno tak, jak to je! Odvážně, statečně jít cestou životem a přijímat věci, jak jdou i jsou!

Postní doba je časem odpuštění sobě i druhým, je také prostorem pro svátost smíření. A my víme, kam pro ní jít.

Kdysi se ptali Ivana Magora Jirouse, proč je katolík? On odpověděl: „Protože v katolické církvi se odpouštějí hříchy!“ Že si byl vědom své slabosti, bdy

Dokončení na str. 2

Foto: <https://www.teresioolivelli.com>

Benedikt XVI.: Jsem na pouti k Domovu

Emeritní papež Benedikt XVI. zaslal krátký dopis redakci italského deníku *Il Corriere della Sera*. V něm odpověděl na četné dotazy čtenářů, kteří chtěli vědět, jak se mu daří v poslední části jeho pozemského života.

V dopise napsal, že mu „pomalu ubývá fyzických sil a duchovně již putuji směrem k Domovu“. Připustil, že „tato poslední část pozemské cesty je někdy obtížná, ale je pro mne velkým požehnáním, že jsem obklopen láskou a dobrotou, kterou jsem si ani nedokázal představit“.

Na konci dopisu napsal, že ho dojal zájem lidí, kteří chtějí vědět, jak se mu daří, což je pro něj velkým povzbuzením na jeho pouti. Vyjádřil všem vděčnost a ujistil je o svých modlitbách.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

i hříšnosti, ale zároveň i své velké touhy i naděje, nebál se popravdě nahlas povědět: „Poprosím patera Bonaventuru, ten vyzpovídá i nestvůru, poprosím patera Bouše, svědomí moc mě kouše.“ A dodává v nejkratší své básni „Di, di – ke zpovědi!“ Přiznejme si, být to zní jadrně, že v tom je pravda a je lidsky pochopitelná i uchopitelná.

Začal nám půst. Je to šance pro větší zbožnost i lidskost.

*P. Jakub Berka OPraem.
administrátor Praha-Nebošice*

Bojovník proti fašismu Teresio Olivelli byl blahorečen

Italský voják a účastník odboje proti fašismu Teresio Olivelli byl v sobotu 3. února 2018 prohlášen v severoitalském městě Vigevano za blahoslaveného. Kvůli svému postoji proti nenávisti a šíření hodnot křesťanského humanismu byl pronásledován a vězněn v koncentračních táborech, kde ve svých 29 letech také zemřel.

Jeho blahorečení předsedal kardinál Amato, prefekt Kongregace pro blahorečení a svatořečení, a dále koncelebrovalo 18 biskupů. Při slavnostní mši svaté za účasti asi 4 tisíc věřících přečetl kardinál Amato apoštolský dopis, ve kterém papež František zapsal „laického mučedníka“ Olivelliho mezi blahoslavené.

Kardinál Amato vyzdvihl v homilii osobnost Olivelliho, jemuž se přezdívalo „rebel pro lásku“. Již během studia práv se stal členem Katolické akce a pomáhal především těm nejhudším. Na začátku druhé světové války nesouhlasil s tím, že by na frontu měli odejít pouze chlápci z nižších sociálních vrstev, a proto se k nim přidal jako dobrovolník a odjel na frontu do Ruska. Po návratu do Itálie pokračoval v boji proti fašismu a účastnil se katolického odboje. Bojoval myšlenkami a gesty solidarity, jako je láska k bližnímu a obětování sebe samého. Založil noviny „Rebel“ a složil modlitbu „Pane, osvobod' nás“, známou jako „modlitba rebela za lásku“.

Kvůli svému postoji byl pronásledován fašisty a uvězněn nejprve v koncentračním táboře Fossoli, poté v Bolzanu a Flossenbürgu. Nakonec se dobrovolně rozhodl následovat odsouzené do vyhlazovacího tábora v Hersbrucku, kde se i přes všechnu hrůzu stal svědkem víry a lásky k bližním. Mezi jeho jediné zbraně patřilo evangelium, modlitba a láska. V koncentračním táboře Hersbruck zemřel 17. ledna 1945.

Církev.cz

Lurdy: Církev uznala už sedmdesátý zázrak

V neděli 11. února oznámil biskup diecéze Beauvais Jacques Benoit-Gonin oficiální uznání zázraku týkající se uzdravení františkánské řeholnice Bernadette Moriauové, která po mnoho let trpěla těžkou paralýzou. Je to už sedmdesátý zázrak v Lurdech, který Církev oficiálně uznala. Sedmdesátiletá řádová sestra trpěla desítky let postižením míchy a od roku 1987 už nemohla chodit. Samotný zázrak se stal 11. července 2008 a byl vyhlášen o deset let později na den svátku Panny Marie z Lurd (11. února) při příležitosti 160. výročí zjevení Panny Marie vizionářce Bernadettě Soubirousové.

„V únoru 2008 mě pozval můj lékař na diecézní pouť do Lurd, která byla naplánovaná na 3. až 7. července 2008. Nebyla jsem tam od té doby, co jsem onemocněla. V jeskyni jsem cítila tajemnou přítomnost Panny Marie a malé Bernadetty. V žádném případě jsem ale nežádala o své uzdravení. Žádala jsem pouze o proměnění srdce a sílu, abych dokázala zvládat svoji nemoc,“ řekla sestra Moriauová. K momentu uzdravení došlo po jejím návratu do komunity v Besles. Jejím případem se pak zabývala odborná komise Mezinárodního lékařského výboru. S výjimkou jednoho hlasu dospěli všichni členové konsilia k závěru, že uzdravení sestry Moriauové „zůstává nevysvětlitelné při stávajícím stavu našich vědeckých poznatků“.

Církev.cz

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež František stanovil 23. únor jako den modliteb a půstu za mír

Svatý otec ustanovil pátek 23. února jako zvláštní den modliteb a půstu za mír ve světě a vyzval všechny lidi dobré vůle, aby se k němu připojili. Modlitební úmysl se týká všech zemí trpících válečnými konflikty a násilím, obzvláště pak Demokratické republiky Kongo a Jižního Súdánu.

„Stojíme tváří v tvář tragickým konfliktům v různých částech světa, proto vyzývám všechny věřící, aby se zúčastnili zvláštního dne modliteb a půstu za mír, který ustanovuji na pátek 23. února po první neděli postní,“ oznámil papež František při nedělní modlitbě Anděl Páně na Svatopetrském náměstí.

Ve své promluvě uvedl, že se budeme modlit především za obyvatele DR Kongo a Jižního Súdánu, kteří dlouhodobě trpí násilnými válečnými konflikty v jejich domovských zemích. Dále pak vyzval „všechny lidi bez ohledu na vyznání či náboženskou příslušnost, aby se k této iniciativě připojili způsobem, který považují za nejvhodnější“.

Při promluvě k věřícím řekl, že mu velmi leží na srdci i osud lidí na Madagaskaru, který byl nedávno zasažen silným cyklónem. Tato přírodní katastrofa způsobila rozsáhlé škody a zahynuly při ní desítky lidí a desetitisíce přišly o střechu nad hlavou.

Podle olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera patří obyvatelé ČR mezi ty šťastné, kteří žijí v míru a hojnosti, ačkoliv často naším nadstandartním způsobem života přispíváme ke zhoršení životních podmínek na celé řadě míst ve světě.

„Prosím vás, abyste nabídli tento den Bohu tak, že se každý podle svých možností bude modlit i postit a zároveň se snažit líbit Bohu vším, co dělá. Přidejme ke svému snažení i šetrnost a skromnost, laskavost a vstřícnost i ochotu odpouštět a smířovat. Nemocné prosím, aby Bohu nabídli i své bolesti,“ napsal v listu věřícím arcibiskup Graubner.

Církev.cz

Kardinál Sarah: Lidé znají pouze mediální koncil, texty berou na lehkou váhu

Církev dnes stojí před velkou výzvou. Jde o věrnost Ježíši a jeho evangeliu, a také učení, které dostala od prvních papežů a koncilů – říká Robert kardinál Sarah, prefekt Kongregace pro liturgii a svátosti v rozhovoru pro portál belgického episkopátu *Cathobel*.

Výzva věrnosti je důležitá, ale nikoli zřejmá pro všechny, protože Církev se chce přizpůsobovat svému prostředí a současné kultuře.

Druhou výzvou současné Církve je samotná víra, protože, jak poznamenává kardinál Sarah, dnes se ocitáme v situaci vážné krize víry, a to nejen v Božím lidu, ale také u těch, kdo zodpovídají za Církev.

Kardinál Sarah připomněl, že víru prohlubuje především modlitba a osobní vztah s Bohem. My však příliš diskutujeme a málo se modlíme, dodal šéf vatikánského úřadu. Prostředky k tomu, abychom vytrvali v tomto vztahu, jsme dostali přímo od Boha, totiž ve svátostech a zejména v eucharistii, která má být posvátná a krásná. Místo toho v liturgii stále dochází k mnoha nešvarům a odchyluje se od toho, co od ní chtěl koncil. Kardinál Sarah připomněl slavnou distinkci Benedikta XVI. mezi skutečným koncilem, z něhož vzešly dokumenty, a koncilem v mediálním podání. Lidé znají pouze onen mediální koncil a texty berou na lehkou váhu. Liturgie je toho příkladem – dodává kardinál Sarah.

Prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti také připomněl, že historické reformy Církve měly dvě podoby: buď Lutherovu, totiž skrze kritiku a odmítnutí, nebo Františka z Assisi, skrze evangelijní radikalismus. Právě to je skutečná reforma: žít v plnosti evangelia, tím, co jsme obdrželi od Ježíše Krista a z Tradice – zdůraznil kardinál Sarah.

RaVat

SLOVO KNĚZE

Vstoupili jsme do období postu. Vzácná doba, v níž se můžeme svobodně zříkat i toho, co je dovolené a co nám přináší radost. Motiv je trojí: 1. Práce na sobě 2. Přinesení oběti 3. Osvobození pro Boha. Pravý smysl takového počínání je jediný – láska.

Postem, ať už má podobu omezení v jídle, či vzdání se jiného požitku, cvičíme svou vůli a upevňujeme charakter. Každý, kdo se dokáže přemoci, roste. Posiluje suverenitu vůle řízené rozumem nad nižšími schopnostmi lidské přirozenosti (emoce, vášně, pudy). Kdyby se však zůstalo jen u toho, hrozila by pýcha a postní úsilí by se mohlo minout cílem.

Aspekt oběti utváří správnou formu postu. Postíme se pro někoho, za někoho. Půst se tak stává úkonem bliženské lásky. Víme, že k přinášení drobných obětí např. za víru pro hledající či za obrácení hříšníků, vybízí Panna Maria v některých soukromých zjeveních. Dobré je nevyčleňovat přitom sama sebe z řady hříšníků, za které přináším obět'. Patřím mezi ně také, ale Bůh je milosrdný. Krom drobných obětí spočívajících v omezení se nebo ve zřeknutí se něčeho dobrého mohou lásku projevat přímo např. návštěvami nemocných, povzbuzujícími dopisy, dary a almužnami, pomocí přetiženým či dobrým slovem.

Konečně se postím i s ohledem na Boha. Pán nás k postu vybízí. Z druhé strany, postím-li se, stávám se vnímavější pro věci duchovní. Půst osvobozuje. Vede mne k intenzivnější modlitbě, k hlubšímu setkávání s Pánem. Tady vidíme, jak spolu souvisí almužna, modlitba a půst – tři věci, k nimž nás Ježíš vede v horském kázání (Mt 6). Konání všeho pro Boha a ještě ne okázale, ale ve skrytosti, je výrazem zralé lásky k Bohu a potažmo k bližnímu.

Využijme tedy této krásné doby k duchovní obnově. Rozšířme svá srdce, rozšiřujme Boží království a přispívejme mezi sebou k atmosféře porozumění, důvěry a lásky.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

POHLED NA TVÁŘ UKŘIŽOVANÉHO

Homilie papeže Františka na Popeleční středu

Foto: <http://maxpixel.freegreatpicture.com> (CC0 Public Domain)

Postní doba je příhodný čas k tomu, abychom doladili disonantní akordy svého křesťanského života a přijali vždy novou, radostnou a slibnou zprávu Pánovy Paschy. Církev nás svojí mateřskou moudrostí vybízí, abychom věnovali zvláštní pozornost všemu, čím by naše věřící srdce mohlo být ochlazeno či narušeno.

Četná jsou pokušení, kterým jsme vystaveni. Každému z nás jsou známy těžkosti, s nimiž se musí potýkat. A je smutné konstatovat, že tváří v tvář vezdejšímu dění se zvedají hlasy, které používají bolest a nejistotu k rozsévání nedůvěry. Plodem víry je láska, jak ráda opakovala Matka Tereza z Kalkaty, a plodem nedůvěry zase apatie a rezignace. Nedůvěra, apatie a rezignace jsou démoni, kteří rozleptávají a ochromují duši věřícího lidu.

Postní doba je příhodným časem k tomu, abychom tato i jiná pokušení demaskovali a umožnili svému srdci tepat v souladu s tím Ježíšovým. Celou dnešní liturgií prostupuje tento pocit, a mohli bychom říci, že se ozývá ve třech slovech, která nám jsou nabízena, aby pomohla věřícímu srdci se zahřát: *zastav, pohlédni a vrať se*.

Zastav

Zastav se trochu, zanech toho spěchu a nesmyslného shonu, který naplňuje duši hořkostí pocitu, že se nikdy nikam nedojde. Zastav, zanech této povinnosti žít uspěchaným způsobem, který rozpty-

Pohled na Kristovu tvář je nadějným pozváním k přemožení démonů nedůvěry, apatie a rezignace. Tato tvář nás nabádá volat: Boží království je možné!

luje, rozděluje a ničí čas rodiny, čas přátelství, čas dětí, čas prarodičů, čas vděčnosti... čas Boží.

Zastav trochu tu nutnost ukazovat se a být všemi viděn, být neustále na oděv, který znemožňuje mít na paměti hodnotu niternosti a usebranosti.

Zastav trochu ten sebevědomý pohled, prchavé a přezíravé komentování, které se rodí ze zapomenutí na jemnost, laskavost a úctu při setkání s druhými,

zejména slabými, raněnými a také těmi, kdo jsou ponořeni ve hříchu a pochybení.

Zastav trochu to nutkání chtít všechno kontrolovat, všechno vědět a všechno zničit, jež se rodí ze zapomenutí na vděčnost za dar života a tolika obdržených dober.

Zastav trochu ten ohlušující lomoz, který působí zakrnění, otupuje náš sluch a znemožňuje pamatovat na tvořivou a úrodnou moc mlčení.

Zastav trochu to šíření sterilních a neúčinných emocí, které plynou z uzavřenosti a sebelítosti, znemožňují vycházet druhým v ústřety a vzájemně sdílet těžkosti a utrpení.

Zastav prázdnotu toho, co je přechodné, pomíjivé a prchavé a bere nám kořeny, vztahy, smysl putování i vědomí, že jsme stále na cestě.

Zastav, abys pohlédl a rozjímal!

Pohled

Pohled na znamení, jež zabraňují vyhasnout lásce, ožívují plamen víry a naděje; na tváře, které žijí jemnocitem a dobrotou Boha, jenž působí mezi námi.

Pohled na tváře našich rodin, které se den za dnem neustále nasazují, s obrovským úsilím putují životem a uprostřed spousty nedostatků a nesnází nevynechají jediný pokus, aby ze svého domova činily školu lásky.

Pohled na tváře, jež nás interpelují: na naše děti, naše mladé, kteří jsou plni budoucnosti a naděje, plni zítřků a možnosti a potřebují oddanost a ochranu. Živé ratolesti lásky a života, které si nepřetržitě hledají cestu mezi našimi přízemními a sobeckými kalkuly.

Pohled na tváře našich starých, zbrzděné časem a uchovávací živou paměť našeho lidu. Tváře činorodé Boží moudrosti.

Pohled na tváře našich nemocných a množství těch, kteří se o ně starají; tváře, které nám ve své křehkosti a služebnosti připomínají, že hodnota žádného člověka nemůže být nikdy redukována na otázku kalkulu či užitku.

Pohled' na litující tváře těch, kdo se snaží odčinit svá pochybení a přečiny, proměnit situaci svojí ubohosti i bolesti a jít dál.

Pohled' a rozjímej o tváři Ukřižované Lásky, která nepřestává z kříže rozdávat naději, podávat ruku těm, kdo se cítí křižováni a ve svém životě zakoušejí tíži selhání, rozčarování a zklamání.

Pohled' a rozjímej o konkrétní tváři Krista ukřižovaného z lásky ke všem bez výjimky. Ke všem? Ano, ke všem. Pohled na jeho tvář je nadějným pozváním této postní doby k přemožení démonů ne-

důvěry, apatie a rezignace. Tato tvář nás nabádá volat: Boží království je možné!

Vrať se

Zastav, pohled' a vrať se. Vrať se do domu svého Otce. Vrať se beze strachu do toužebné a otevřené náruče svého Otce, který překypuje milosrdenstvím a očekává tě (srov. Ef 2,4)!

Vrať se! Beze strachu: tato doba je příhodná pro návrat domů, do domu „Otce mého i vašeho“ (srov. Jan 20,17). Je to doba určená našemu srdci, aby se nechal pohnout. Setrvat na cestě špatnosti je

pouze pramen zklamání a smutku. Pravý život je zcela jiný a naše srdce to dobře ví. Bůh neochabuje, ani neochabne v podávání ruce (srov. *Misericordiae vultus*, 19).

Vrať se a beze strachu zakoušej hojivou a smírnou Boží něhu! Nech Pána, aby uzdravil rány hříchu a uskutečnil prorocké adresované našim otcům: „Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa“ (Ez 36,26).

Zastav, pohled' a vrať se.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana (Mezitimulky redakce)

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Mons. Antoni Malecki

Dalším z kněží polské národnosti, kteří prožili utrpení sovětských táborů a věznic pro svou věrnost víře a Církvi je biskup Antoni Malecki, jenž je přezdíván také jako Don Bosco Petrohradu. I on je kandidátem blahorečení.

Narodil se 29. dubna 1861 v Petrohradě v polské rodině. Studoval na gymnáziu Annen-Schule v Petrohradě a následně na soukromé škole, která jej měla připravit pro vojenskou službu. V roce 1877 však nastoupil na technická studia na Mikulášské inženýrské akademii v Petrohradě. V průběhu studií se však rozhodl stát se knězem a v říjnu 1879 nastoupil do nově otevřeného kněžského semináře v Mohylevu. 17. května 1884 přijal kněžské svěcení, nejprve byl poslán jako kaplan do farnosti ve Vitebsku, následně pak do farnosti bývalého katedrálního kostela Nejsvětější Panny Marie v Minsku. Ukázal se jako odvážný kněz. Po smrti zdejšího probošta odmítl vydat klíče knězi dosazenému carskými úřady v rozporu s kanonickým právem, který zde chtěl ukončit bohoslužby v polském jazyce. Za tento postoj byl na příkaz minského gubernátora zatčen a poslán na půl roku do internace do kláštera dominikánů na Litvě. Po propuštění se vrátil nakrátko do Petrohradu a v roce 1888 vycestoval do Itálie, kde ho v Turíně zaujalo dílo kněze Jana Bosca, věnujícího se dělnické mládeži.

Mons. Antoni Malecki. Foto: <http://pl.catholicmartyrs.org>

Don Bosco Petrohradu

Po návratu do Petrohradu, inspirován zakladatelem salesiánů, založil otec Malecki katolický domov pro chlapce. Působil zároveň jako kněz ve farnostech sv. Kateřiny a později sv. Stanislava a jeho dílo péče

o mládež rostlo. V roce 1896 pobývalo v domově už 70 chlapců převážně z rodin chudých polských dělníků. Pro ně také vznikla střední škola v polském jazyce a hoši mohli získávat v dílnách odborné dovednosti, např. truhlářské, kovářské, zámečnické či kuchářské. Brzy se dílo rozšířilo a bylo potřeba vytvořit samostatné školy dle věku chlapců – vznikla šestiletá základní škola, kterou navštěvovalo více než 100 dětí, a učňovská škola pro chlapce mezi 14. až 18. rokem. Obě školy měly samostatné internáty a své budovy. Ve volném čase se děti učily katechismus, ruský a polský jazyk, matematiku, kreslení, hudbu a zpěv, při škole vznikl také orchestr a sbor. Postupně se řemeslné dílny rozrostly, internát a školní budovy doplnilo praktické zázemí – prádelny, mandlovna, kuchyň. Díky štedrým podporovatelům mohl otec Malecki otevřít pro děti i sanatorium „Władysławówka“ v Łudze, kam se jezdily zotavovat v letních měsících zvláště mladší děti. V roce 1916 otevřel v Strugach Białych zemědělskou školu zvanou „Siroťčí hnízdo“ pro studijně méně nadané žáky. V roce 1918

pobývalo a přijímalo péči ve všech zařízeních otce Maleckého kolem 700 sirotků a dětí z rodin válečných utečenců a chudáků. Činnost otce Maleckého se však nemožovala pouze na mládež. V roce 1908 založil Společnost sv. Antonína, jejímž cílem bylo materiálně podporovat chudé z dělnických čtvrtí. V době první světové války podporoval lidi prchající před válkou a válečné vdovy. Obdivuhodné dílo církevního školství a péče o mládež však bylo v důsledku změn poměrů v Rusku a nástupu bolševiků k moci rozmetáno.

Ve skrytosti a ve vězení

Otec Malecki byl jmenován kanovníkem, v roce 1916 ho metropolita E. Ropp ustanovil prelátem Mohylevské kapituly. V roce 1918 pak byl tajně jmenován generálním vikářem Mohylevské arcidiecéze pro případ zatčení biskupů. Po bolševické revoluci a následném útlu náboženství a církví věnoval otec Malecki také svůj čas pastoračním cestám v pskovské a petrohradské gubernii, kdy navštěvoval místní katolíky, vedl bohoslužby a povzbuzoval věřící. Arcibiskup Cieplak jej také vyslal s tímto záměrem na cestu do Moskvy. V roce 1921 byl jmenován rektorem tajného kněžského semináře, který existoval až do roku 1925. Po

odhalení těchto skrytých náboženských aktivit byl otec Malecki zatčen spolu s dalšími 14 katolickými kněžími sovětskou tajnou policií a odsouzen v procesu s arcibiskupem Cieplakem 25. března 1923 za protisovětskou kontrarevoluční činnost na tři roky. Byl vězněn v Lefortovu a Lubjance. Na svobodu byl propuštěn v lednu 1925 na základě amnestie.

Po propuštění se opět zapojil do skryté kněžské činnosti, v níž pokračoval až do svého dalšího zatčení v roce 1930. V jednom petrohradském kostele brzy ráno sloužil mši, kázal, zpovídal, odpoledne vedl další bohoslužbu, nešpory a vyučoval náboženství v další farnosti. Vzhledem k zatčení a uvěznění všech biskupů byl právě otec Malecki vybrán jako jejich tajný nástupce. 13. srpna 1926 ho papežský vyslanec biskup Michel d'Herbigny, který přicestoval do Sovětského svazu, tajně vysvětil na pomocného biskupa Mohylevské arcidiecéze a apoštolského administrátora Leningradu. Tato struktura Církve měla ve skrytosti fungovat v době uvěznění hierarchů i kněží. Biskup Malecki znovu zorganizoval tajný kněžský seminář, jeho činnost však byla opakovaně narušována a likvidována akcemi tajné policie. Otec byl sledován, krátce vězněn a vyslýchán. Jeho aktivity byly v podmínkách ateistic-

kého bolševického Ruska velmi riskantní – v roce 1928 udělil kněžské svěcení dvěma tajným bohoslovcům z Ukrajiny a se souhlasem Vatikánu vysvětil 9. února 1929 na biskupa kněze Teofila Matulionise litevské národnosti. Tajní semináristé však byli v květnu 1930 zatčeni a odsouzeni. 20. listopadu 1930 byl zatčen i biskup Malecki, následně odsouzen na tři roky a poslán do pracovních táborů na Sibiř. Pobyt v táboře strávil v Bracku v irkutském regionu, kde čelil velmi tvrdým podmínkám. Jeho zdravotní stav se během druhého pobytu v lágrech gulagu velmi zhoršil. Po odpykání trestu byl propuštěn 27. února 1934 a odcestoval zpět do Petrohradu. Díky intervenci polských úřadů mu bylo umožněno v květnu 1934 opustit Sovětský svaz. Odcestoval do Varšavy, avšak už 17. ledna 1935 zde umírá. Byl pochován ve varšavské katedrále a následně na hřbitově Stare Powązki po boku varšavských biskupů. V roce 2003 byla v Petrohradě zahájena diecézní část beatifikačního procesu biskupa Maleckého.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

DVOJÍ TĚLO PAPEŽE

Poslání papeže je nadosobní

Papež zaujímá výjimečné postavení ve fatimském zjevení Panny Marie a především v celé Církvi. I když je papežem konkrétní osoba, jeho poslání být viditelnou hlavou Církve, ustanovené a nesené samotným Kristem, tuto konkrétní osobu přesahuje. Papež tak nemá pouze smrtelné fyzické tělo, ale také mystické tělo, které neumírá. Toto mystické tělo, neboli papežovo poslání, je hlavním důvodem naší úcty a lásky k němu.

Spojení Říma a Fatimy

„Všechny cesty vedou do Říma,“ říká známé úsloví, a tak podtrhává mimořádný význam Věčného města jako sídla papeže, nástupce svatého apoštola Petra a zástupce Krista na zemi. V minulém roce, kdy jsme oslavovali sté výročí zjevení Panny Marie ve Fatimě, jsme k tomuto úsloví často dodávali: „a také do Fatimy“. V určitém smyslu došlo k setkání a spojení obojího – Říma a Fatimy – když svatý

Poslání být viditelnou hlavou Církve přesahuje osobu svého nositele. Papež má vedle fyzického těla také tělo mystické, jež je hlavním důvodem naší úcty a lásky k němu.

Petr v osobě svých nástupců, papežů, putoval do Fatimy: blahoslavený Pavel VI. v roce 1967 u příležitosti 50. výročí zjevení; svatý Jan Pavel II. v roce 1982, aby poděkoval Panně Marii za záchranu při atentátu v předchozím roce, v roce 1991 u příležitosti 10. výročí atentátu a ve Velkém jubilejním roce 2000, aby blahorečil vizionáře Františka a Hyacintu; Benedikt XVI. v roce 2010, v Roce kněží a 10. výročí uvedeného blahorečení,

a nakonec v roce 2017 současný papež František, aby zde v souvislosti se stým výročím zjevení svatořečil Františka a Hyacintu.

Svatý Petr v osobě svých nástupců, papežů, byl také neustále přítomen v modlitbách a obětech fatimských vizionářů: jak je známo, Lucie, svatý František a svatá Hyacinta se modlili a hrdinsky obětovali především na tři úmysly – na smír hříchů proti Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, za obrácení hříšníků a právě za Svatého otce. Zvláště tak činila svatá Hyacinta, která měla k papeži mimořádnou úctu.

Fatimské proroctví o papeži

Svatý Petr v osobě svého nástupce, papeže, neboli „bíle oděný biskup“ zaujímá dále ústřední místo v prorocké vizi tzv. třetího fatimského tajemství, které Matka Boží spolu s prvními dvěma tajemstvími zjevila dětem při svém třetím zjevení dne 13. července 1917 a jež bylo odhaleno světu až v roce 2000 (v souvislosti se zmiňovanou třetí návštěvou svatého Jana Pavla II. ve Fatimě): „V oslnivém světle, kterým je Bůh, jsme viděli podobně, jako když se lidé vidí v zrcadle, kolem kterého procházejí, bíle oblečeného biskupa, vytušili jsme, že je to Svatý otec. Další různí biskupové, kněží, řeholníci a řeholnice vystupovali na strmou horu, na jejímž vrcholku byl velký kříž z hrubých kmenů, jako z korkového dubu s kůrou; dříve než sem Svatý otec dospěl, procházel velkým polorozbořeným městem, rozechvělý, s kolísavým krokem, zkroušený bolestí a trýzní se modlil za duše mrtvol, které na cestě potkával; když došel na vrchol hory a padl na kolena u paty velkého kříže, byl zabit skupinou vojáků, kteří na něho vystřelili několik ran z pušek, několik šípů; stejně tak zemřeli jeden za druhým ostatní biskupové i kněží, řeholníci, řeholnice a různé světské osoby, muži i ženy různých tříd a postavení. Pod dvěma rameny kříže stáli dva andělé, každý s křišťálovou nádobou v ruce, zachycovali krev mučedníků a zalávali jí duše, které se přibližovaly k Bohu.“¹

Víme, že toto proroctví se zvláštním způsobem naplnilo na již zmiňovaném atentátu na papeže svatého Jana Pavla II. na náměstí svatého Petra v Římě

Pietro Perugino: Kristus předává klíče svatému Petrovi (1481). Wikimedia Commons

dne 13. května 1981, tedy v den památky Panny Marie Fatimské. Ovšem kardinál Joseph Ratzinger ve svém teologickém komentáři k třetímu fatimskému tajemství psal o tom, že v namáhavém výstupu papeže na horu s křížem „můžeme bezpochyby najít zobrazení různých pa-

„Ježíš založil Církev na apoštolech, zvláště na skále, na Petrovi. Ale zakladatelem je on, Kristus. Církev tedy nepatří Petrovi. Církev je Kristova.“ (kard. Sarah)

pežů, kteří, Piem X. počínaje až po“ Jana Pavla II., „sdíleli utrpení“ 20. století.² Vidíme tedy, že fatimská prorocká vize je – obdobně jako biblická proroctví – vícevrstevná. Pokud k tomu připojíme, co Joseph Ratzinger už jako papež Benedikt XVI. řekl ve svém hlavním kázání ve Fatimě v roce 2010, totiž slova: „Ten, kdo by si myslel, že prorocké poslání Fatimy skončilo, by se mýlil,“³ není vyloučeno, že toto prorocké vidění bude mít ještě určité další naplnění v budoucnosti.⁴

Papežství ustanovil Kristus

Ono výjimečné postavení papeže v fatimském zjevení odpovídá jeho výjimečnému postavení v celé Církvi: výji-

mečnému postavení, které je dáno jeho původem nikoliv od pouhého člověka, ale od Bohočlověka Ježíše Krista. Vydává o tom jasné svědectví Písmo svaté: Tak v evangeliu svatého Matouše (16,13–19) Kristus Pán přislíbil svatému Petrovi – a v jeho osobě všem jeho nástupcům, papežům – že bude viditelnou hlavou jeho Církve. V evangeliu svatého Jana (21,15–19) se pak píše o tom, jak vzkříšený Kristus tuto důstojnost být viditelnou hlavou jeho Církve svatému Petrovi udělil. Stalo se tak na břehu Genezaretského jezera, kde to dodnes připomíná malý, prostý, ale duchovně velmi hluboký kostelík Petrova primátu.

Obrazy, které Pán Ježíš užil pro vyjádření Petrova postavení v Církvi při jeho přislíbení, jsou velmi silné: Petr má být skálou Církve; má mít klíče od nebeské-

¹ KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY: *Fatimské poselství*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2000, s. 17.

² Tamtéž, s. 31.

³ In: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=12806> [cit. 5. 7. 2017].

⁴ Samotný Benedikt XVI. již jako emeritní papež to zopakoval a upřesnil ve svém osobním dopise francouzskému historikovi Yves Chironovi ze dne 15. března 2016, který on uveřejnil ve své knize o Fatimě (srov. *Fatima: Věřit et légendes*. Paris – Perpignan: Artège, 2017, s. 236): „Když jsem řekl, že ono tajemství nemluví jediné o minulosti, chtěl jsem jednoduše upřesnit a vysvětlit literární druh takových slov, která nikdy nemohou být zůžena jediné na jeden přesný bod. Jedná se o stálou skutečnost toho, že Církev a papež jsou ohrožovány silami zla.“

ho království; k tomu, co sváže a rozváže, tj. k tomu, co přikáže, zakáže či dovolí, bude zavazovat samotné nebe, samotný Bůh (srov. Mt 16,18–19). Je vůbec možné, aby pouhý člověk – navíc v případě samotného svatého Petra člověk nevynikající svým společenským postavením či vzděláním – byl nositelem takové božské autority? Jistě jím nemůže být jako pouhý člověk, ale jedině z Kristova ustanovení a v Kristově moci a síle.

Papežství patří Kristu

Kardinál Robert Sarah, prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, měl před nějakou dobou přednášku o jednotě a svatosti Církve.⁵ V ní také řekl tato moudrá slova: „Ježíš založil Církev na apoštolech, zvláště na skále, na Petrovi. Ale zakladatelem je on, Kristus. Církev tedy nepatří Petrovi. Petr je pouze skálou, na níž Ježíš vybuduje svou Církev. Církev je Kristova.“⁶ A tato slova můžeme vztáhnout i na samotné Petrovo-papežovo poslání: Kristus je zakladatelem a hlavním nositelem poslání svatého Petra, papežova poslání. Ono tedy na prvním místě nepatří Petrovi-papežovi, ale Kristu.

To ostatně vysvětluje z obrazů, které Pán Ježíš užil: Jak právě uvedl kardinál Sarah, Petr je sice skálou, na níž je Církev vybudována, ale tím, kdo Církev buduje, je Kristus. Navíc je „skálovitost“ Petra pouze účastí na základní „skálovitosti“ Krista: Kristus je první skálou Církve.⁷ Petr je klíčníkem nebeského království, ale pouze klíčníkem: králem je samotný Kristus. Petr svazuje a rozvazuje, ale pouze v Kristově moci.

Fyzické a mystické tělo papeže

To, že Petr a jeho nástupci, papežové, jsou nositeli autority, která přesahuje jejich osobu, vyjadřovala středověká právní tradice zajímavým obrazem *dvojího těla*: činila tak také u krále.⁸ Papež má určitě jako každý člověk fyzické tělo, které po určité době umírá jako těla ostatních lidí. Ovšem vedle tohoto fyzického těla má to, co můžeme přeneseně také nazvat „tělem“: tělo církevní, mystické. A tím se označuje jeho poslání v Církvi: poslání, které neumírá, nýbrž přetrvává až do konce světa; poslání, které přesahuje svého konkrétního osobního nositele. Jeden

Foto: <https://pixabay.com> (CC 0)

Poslání být nástupcem svatého Petra a zástupcem Krista na zemi je hlavním důvodem naší úcty a lásky k papežovi a naší modlitby za něj, aby se papež stále více ztotožňoval právě s tímto svým posláním.

středověký kanonista – jistý Damas – to kolem roku 1215 vyjádřil touto hutnou formulí: „Důstojnost nikdy neumírá, avšak jednotlivci umírají denně.“⁹

Z tohoto hlediska jakéhosi církevního či mystického těla můžeme říci, že Petr je stále živý nebo že Petr několikrát putoval do Fatimy. Je to Petr stále živý v osobě papeže, i když fyzický svatý Petr zemřel ukřižován hlavou dolů v Římě kolem roku 67, jeho tělo bylo pohřbeno na místě, kde dnes stojí jeho velechrám, a jeho duše je u Boha.

Kéž se papež stává tím, čím je!

Jak tyto úvahy mohou být užitečné pro nás? Jistě nám mohou pomoci zaujmout správný postoj k papeži. Novináři mají většinou tendenci soustředit se příliš na konkrétního člověka, který je papežem, a tento jejich pohled se mnohdy vnučuje i nám. My určitě na jedné straně neoddělujeme a ani nemůžeme oddělovat papeže od konkrétního člověka, který je papežem. Tento konkrétní člověk – jak víme, v současnosti je to Jorge Maria Bergoglio čili papež František – je papežem, nástupcem svatého Petra a zástupcem Ježíše Krista na zemi. Avšak toto poslání být nástupcem svatého Petra a zástupcem Krista na zemi konkrétní osobu, jež jím je, zároveň přesahuje: přesahuje ji svým trváním; přesahuje ji vůbec tím, čím je, svým obsahem. A toto poslání, které konkrétní osobu přesahuje, je a má být hlavním důvodem naší úcty a lásky k papežovi – a také naší modlitby, aby se papež stále více ztotožňoval s tím, čím je: aby se stále více ztotožňoval právě s tímto svým posláním v Církvi.

Svatý Jan Pavel II. jednou zvolal: „Rodino, staň se tím, čím jsi!“¹⁰ Navazoval tím na známé vyjádření církevních Otců: „Křesťane, staň se tím, čím jsi!“ I my můžeme obdobně prosit: „Kéž se Petr-papež stává stále více tím, čím je!“

P. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP v Olomouci a na Angéliku v Římě

⁵ Jedná se o přednášku, kterou měl kardinál Sarah v katedrále v Terstu dne 15. března 1917. Nedávno byla také publikována knižně: srov. „Credo la Chiesa una e santa“. In: Robert SARAH – Gerhard Ludwig MÜLLER: *Credo la Chiesa*. Siena: Cantagalli, 2017, s. 7–38.

⁶ Tamtéž, s. 13.

⁷ Srov., jak svatý Lev Veliký (*Sermo 4 de Natali ipsius*). In: *Liturgie hodin III: Liturgické mezidobí: 1.–17. týden*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2003, s. 1302) klade Kristu Pánu do úst tato slova adresovaná svatému Petrovi: „Jestliže já jsem neporušitelná skála, jsem nárožní kvádr, který spojuje obě části v jedno, a jediný základ, kromě něhož nikdo nemůže položit jiný; i ty jsi ovšem skála, protože tě má síla zpevňuje a ty se mnou smíš mít účastenský podíl na tom, co já vlastním ze své moci.“

⁸ Základní studii o dvojím tělem krále je dílo Ernsta H. KANTOROWICZE: *Dvě těla krále*. Praha: Argo, 2014. V jeho stopách pak kráčeji někteří autoři, kteří pojednávají o dvojím tělem papeže: srov. např. Agostino PARAVICINI BAGLIANI: *Il corpo del Papa*. Torino: Giulio Einaudi, 1994; Valerio GIGLIOTTI: *La tiara deposta: La rinuncia al papato nella storia del diritto e della Chiesa*. Firenze: Leo S. Olschki, 2013, zvláště s. 61–68. Idea dvojího těla papeže je také často zdůrazňována kardinálem Raymundem Leo Burkem: srov. např. jeho článek „Amoris laetitia – Radost lásky: Posynodální exhortace a stálé učení a praxe Církve“. *RC Monitor*, 13, č. 9 (2016), s. 8–10 [zvláště s. 9].

⁹ „[...] dignitas nunquam perit, individua vero quotidie pereunt.“ Cit. in: V. GIGLIOTTI: *La tiara deposta*, s. 63. Obdobně se vyjadřuje princip, na který se odvolávali středověcí kanonisté: „papež přechází, papežství zůstává“ („papa fluit, papatus stabilis est“). Srov. tamtéž, s. XXVIII.

¹⁰ Apoštolská adhortace *Familiaris consortio*, č. 17. Praha: Zvon, 1992, s. 23.

MÝLIT SE LZE, PÁCHAT ZLOČINY NE

K 70. výročí komunistického puče

Pověstné Gottwaldovo „Právě jsem se vrátil z Hradu...“, pronesené na manifestaci 25. února 1948, nebylo teprve počátkem éry zla. Gottwald by neměl šanci „vrátit se z Hradu“ s vítězným dosažením svého cíle, kdyby mu to značná část národa neumožnila. Ve volbách roku 1946 volila více než třetina českých občanů komunisty. Tristní.

Renesance katolicismu po válce

Jenže paradoxně po válce dochází v českých zemích také k velké renesanci katolicismu. Měl jsem možnost studovat v různých archivech relace farářů a děkanů na biskupství – a všechny se shodují v tom, že nikdy před válkou nebyly v neděli kostely tak plné. Lze odhadovat, že ve 2. půli čtyřicátých let přibližně čtvrtina české populace každou neděli chodila do kostela na mši, statisticky se hlásilo ke katolické církvi 70 procent občanů. Příčinu této náboženské obrody nutno hledat v chování katolického kléru za nacistické okupace, kdy téměř 600 kněží prošlo hitlerovskými věznicemi a koncentračními tábory a nejméně 60 podstoupilo obět vlastního života. Žádný jiný profesní stav nebyl procentuálně za protektorátu tak silně poškozen jako právě kněžstvo. Proto – na rozdíl od situace po první světové válce – se tehdy nesetkáváme s útoky proti katolické církvi, dokonce ani od komunistů ne. Prezident Edvard Beneš hodnotil velkými slovy uznání chování katolických kněží za války, podobně i komunistický ministr školství Zdeněk Nejedlý. Na děkonné mši za osvobození bezprostředně po válce na Staroměstském náměstí v Praze, kterou sloužil jezuita a bývalý vězeň koncentračního tábora P. Antonín Zgarbík, byli přítomni i komunističtí představitelé Antonín Zápotocký a Zdeněk Nejedlý.

Ve volbách roku 1946 volila více než třetina českých občanů komunisty. Bolševické propagandě podlehla také řada dosud praktikujících katolíků. Máme je odsuzovat?

Katolíci a komunismus

V Brně před volbami roku 1946 jezdila tramvaj s nápisem: „Kristus byl první komunista.“ V takové dobové atmosféře nepřekvapuje, že mnoho zbožných katolíků nejen volilo KSČ, ale řada z nich byla dokonce jejími členy. Zapomněli na protikomunistickou encykliku Pia XI. *Divini Redemptoris* z roku 1937, podleli celonárodní euforii z „osvobození“ Rudou armádou. Někteří z nás měli takové i ve vlastní rodině.

Akce K. Foto: <https://www.cirkev.cz>

Stačilo řídit se přirozeným mravním zákonem, aby člověk krátce po únoru 1948 poznal, že komunistický režim je nemravný a zločinný.

Máme odsuzovat? To nemůžeme, neboť jsme tento historický kontext nezažili. Hitlerovský teror byl hrůzostrašný a poválečná svoboda, byť iluzorní, vypadala přece jen zpočátku nadějně. Je také pravdou, že značná část občanů se nechtěla vracet k první republice s jejími sociálními zlořády – a očekávala spravedlivější společnost, kterou komunis-

té slibovali. Tito lidé se hluboce mýlili a mnozí poznali svůj katastrofální chybný krok po 25. únoru 1948. Jenže jak se zachovali potom?

Řada dosud praktikujících katolíků po internaci arcibiskupa Josefa Berana a dalších biskupů podlehla bolševické propagandě a „vystoupila z Církve“, mnozí tak učinili z existenčních důvodů. Velká část národa podporovala režim Gottwalda a Slánského, nadšeně se účastnila manifestací a schůzí, kde podepisovala rezoluce žádající tresty smrti pro generála Heliodora Píku, Miladu Horákovou, tzv. „babické vrahy“, mezi nimiž byli i tři katoličtí kněží, volali po nejtvrdších trestech vůči „strůjci“ číhoštského zázraku faráři Josefu Toufarovi, představitelům řeholních řádů v rámci tzv. „procesu s řeholníky“ na jaře roku 1950 a reprezentantům tzv. „zrádné hierarchie“ na podzim téhož roku. K tomu přistoupilo i všudypřítomné udavačství, které mělo za následek v tom lepším případě vyhazov z práce, PTP nebo v horším případě kriminál a pracovní lágr.

Co lze a co nelze omluvit

Ani toto nemáme odsuzovat? Omyl, tady musíme jasně a kategoricky prohlásit takové jednání za nemravné, ano, i za zločinné. Pokud někdo před únorem 1948 byl komunistou nebo volil tuto stranu v roce 1946, tak se nedopustil žádného špatného skutku, nýbrž v dobré víře politováníhodného a tragického omylu. Omlouvá ho, že komunisté tenkrát ještě neukázali v takové míře svou zločinnou tvář. Po únoru 1948, kdy došlo k likvidaci všech odpůrců z řad jiných stran tzv. Národní fronty, k prvním zatýkáním a od roku 1949 i k popravám, však nikdo, pokud nebyl přímo násilím donucen, nemá omluvu. Byli lidé, kteří

obhajovali své tehdejší nenávislné články v tisku proti „reakcionářům“ s požadavkem rozsudku smrti „idealismem mláďí“, „bezmeznou vírou ve stranu“ apod. Přesně tak se vymlouvali i esesmani po válce, když se ocitli za své zločiny před soudem.

Komunistický režim odsoudil k smrti 238 nevinných lidí. Zhruba 7 tisíc buď zahynulo v pracovních táborech či u PTP, nebo přišlo za záhadných okolností o život, nebo bylo zabito na hranicích při pokusu o emigraci. Téměř 300 tisíc občanů prošlo koncentračními tábory a věznicemi z politických nebo náboženských důvodů. K tomu ještě připočteme tisíce lidí propuštěných z práce pro věrnost svému přesvědčení, zejména se jednalo o učitele,

kterí odmítli podepsat „výstup z Církve“ a chodili dále do kostela.

Stačilo jenom řídit se přirozeným mravním zákonem, aby člověk krátce po únoru 1948 poznal, že komunistický režim je nemravný a zločinný. Žádný „idealismus mláďí“ a „bezmezná víra ve stranu“ nemohou ospravedlnit udavačství, šíření nenávisli s požadavkem likvidace druhého a účast na represích režimu proti člověku zastávajícímu politicky nekonformní názory. To se netýká jen období několika let po únoru 1948, ale celých více než 40 let komunistické éry až do roku 1989. Z hlediska nejen katolické morálky, ale i přirozeného mravního zákona nelze nikdy nic takového obhájit. Proto zasluží ocenění a pochvalu všichni, kteří

byli po válce přívrženci komunismu, po únoru však, až poznali jeho pravou podstatu, se od něj distancovali, případně sami skončili v bolševickém vězení.

Jako katolíci jednoznačně a bez kudrlinek odsuzujeme hříchy a zločiny, ne ale člověka. Ti, kdo se provinili výše uvedeným jednáním, dokud ještě žijí, mají možnost upřímnou lítostí a pokáním odčinit své špatné skutky a dosáhnout Božího odpuštění. Tuto milost jim všem přejeme a za to se modlíme.

PhDr. Radomír Malý

*PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista*

CO DĚLAT, ABY V NÁS NEOCHLADLA LÁSKA

Z poselství papeže Františka k postní době 2018

Církev, naše matka a učitelka, společně s mnohdy hořkým lékem pravdy nabízí v tomto postním období také sladký a uzdravující prostředek modlitby, almužny a postu.

Když věnujeme více času modlitbě, umožníme svému srdci, aby se zbavilo všech skrytých lží, kterými sami sebe klameme, a nalezlo útěchu v Bohu. On je náš Otec a chce, abychom měli život.

Almužna nás osvobozuje od chamtivosti a pomáhá nám vidět ve svém bližním bratra nebo sestru: to, co mám, nikdy nepatří jenom mně. Jak bych si přál, aby se almužna pro každého z nás stala skutečným životním stylem! Jak bych si přál, abychom jako křesťané následovali příklad apoštolů a v dělení se o majetek viděli hmatatelný doklad společenství, které v Církvi žijeme! Posloužím si proto slovy, kterými svatý Pavel vybízí korintské křesťany, aby uspořádali sbírku na církev v Jeruzalémě, „neboť vám to bude k užítku“ (2 Kor 8,10). Obzvláště to platí v době postní, kdy mnohá společenství konají sbírky na pomoc církvím a lidem v nouzi. Přesto bych si přál, abychom také při našich každodenních setkáních

Foto: Wikimedia Commons

vnímali, že kdykoli nás bratr prosí o pomoc, obrací se na nás sám Bůh. Každou almužnou se zapojujeme do péče, kterou Bůh ve své prozřetelnosti projevuje všem svým dětem. Pokud dnes skrze mě pomohl mému bratru, nemůže se zítra postarat i o mé potřeby? Nikdo totiž není štědrější než Bůh.

Půst oslabuje naše sklony k násilí, odzbrojuje nás a je významnou příležitostí k růstu. Na jednu stranu nám umožňuje prožít, co musejí snášet lidé postrádající i to, co nezbytně potřebují, lidé den co den sužovaní hladem. Na stranu druhou odráží stav našeho vlastního ducha,

který hladoví po dobru a žízni po životě v Bohu. Půst nás probouzí a působí, že jsme vnímavější vůči Bohu i bližnímu. Oživuje naši touhu poslouchat Boha, který jediný dokáže utišit náš hlad.

Přál bych si, aby můj hlas dosáhl i za hranice katolické církve a dostal se k vám všem, mužům a ženám dobré vůle, kteří jste otevření zaslechnout Boha. Možná vás tak jako nás zneklidňuje, jak se světem šíří neklid, možná vám dělá starosti chlad, který ochromuje srdce i skutky, a možná pozorujete, jak slábně vědomí, že tvoříme jednu lidskou rodinu. Přijďte se tedy k nám, abychom společně prosili Boha, společně se postili a společně nabízelí to, co máme, svým bratřím a sestřím v nouzi.

Především vybízím vás, kdo patříte k Církvi, abyste na cestu postem nastoupili s nadšením a nechali se podpírat almužnou, postem a modlitbou. A kdyby se občas zdálo, že plamen lásky v mnoha srdcích začíná skomírat, vezme, že pro Srdce Boží to nikdy neplatí! On nám stále dává nové příležitosti, jak znovu začít milovat.

<https://www.cirkev.cz>

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Dialog politika s filosofem VIII.

Filosof dnes Politikovi ukazuje, že tři konstitutivní znaky totality, ontologický, etický a politický, dostatečně vymezují totalitní systém jako nejhorší myslitelný systém společensko-politického zla.

F: Posledně jsme dospěli ke třem znakům, které definují totalitní ideologii v její podstatě a jsou pro pochopení totality rozhodující.

P: Připomeňte je. To víte, na rozdíl od Vás musím také pracovat.

F: První znak je ontologický. To znamená, že vyjadřuje její základní určení, první určující princip; je duší té obludy zvané totalita. Spočívá v mimořádně zkažené ideologické vůli, která se konkrétně plánuje na ovládnutí každého aspektu lidských životů, pokud si to vyžádá realizace revolučního ideálu. A dlužno dodat, že takový ideál v totalitě vždycky obsahuje zásadní hodnotovou reorganizaci společnosti, která se zase neobejde bez zásadní převýchovy jejích členů.

Druhý znak je etický. Vyjadřuje záměr zničit od základu přirozený řád mravnosti a nahradit ho ideologicky koncipovanou pseudomorálkou za účelem hladkého průběhu uskutečňování revolučního ideálu. Vynáší tedy na světlo ten nejvíce nelidský záměr, který je implicitně obsažen v prvním znaku.

Třetí znak je politický. Vyjadřuje nárok na vybavení politické moci neomezenými pravomocemi pro uskutečňování revolučního ideálu.

P: Ten etický znak mi přijde příliš povšechný, vágní. Měl by být víc prokreslený.

F: Proč myslíte?

P: Protože takovou nelidskost nacházíme u všech tyranů. Ti se také nerozpakují ignorovat pro své egoistické cíle elementární mravnost. Krom toho myslím, že už jsem také prohlédl Vaši strategii. Vy se v definici totality záměrně vyhýbáte konkrétním krutostem totalitářů, abyste mohl tvrdit, že je EU totalitní, i když nepáchá taková zvěrstva, jaká mají na svém kontě

skutečné totality. Podobnou vyhýbavost vidím i u politického znaku. Skutečná totalita přece drží moc pevně. Nenechá si ji ohrožovat svobodnými volbami.

F: To jsou dvě námitky. První si žádá rozlišení nelidskosti běžných tyranů od tyranů totalitních. Nelidskost totality se liší od ostatních nelidských režimů především svou intenzitou. Klasičtí tyrané jednali bez ohledu na přirozený mravní řád, ale jeho

Foto: Flickr, Stefan Kalweit (CC BY-ND 2.0)

**V totalitním systému
si člověk nemůže být
v žádném aspektu osobního
či společenského života jistý
před ideologickým atakem.**

zásady nepopírali; věděli, že jednají špatně. Totalitní tyrané však díky své ideologii posunuli kolizi s přirozenou mravností o řád výš. Využili k tomu příznivé relativistické klima doby a předefinovali mravní dobro. V ideologickém zanícení pak snadno posvětili zlo. Od základu zfalšovali mravní vědomí, protože vize cílového blaha byla u nich silnější než silně problematizované přirozené mravní instinkty.

P: Pořád si kladu otázku, jak jim to mohlo u tak kulturního národa, jakým Němci bezesporu byli, projít.

F: Umělecká vyspělost nejde vždycky ruku v ruce s vyspělostí morální.

P: Kulturní vyspělost je ale přece dána také vzděláním. A německý národ dal světu takové velikány myšlení, jakými byli Kant a Hegel.

F: No právě. Kdybyste pohlédl filosofické pravdě do očí, s hrůzou byste zjistil, že zrovna tito dva obři stáli u zdroje zhroucení etického myšlení na Západě.

P: Co to říkáte? Četl jste jejich etické spisy? Kantova koncepce nepodmíněné mravnosti je přece příkladná.

F: Ten kolaps se jmenuje etický relativismus. Je přímým důsledkem popření obecné lidské přirozenosti, k jehož úspěchu přispěli Kant a Hegel jako žádný jiný z moderních filosofů. Bez obecné lidské přirozenosti směřují etické výklady k relativizaci mravních norem a hodnot s logickou neúprosností.

Hlavní teze relativistů říká, že neexistuje žádná obecně lidská morálka, která by s platností pro všechny doby rozlišila, jaké svobodné činy v člověku lidství rozvíjejí, a jaké ho naopak odlidšťují. Všechny alternativy jednání jsou podle nich rovnocenné. O tom, co je dobré a zlé, tedy nakonec rozhoduje člověk; samozřejmě „s prstem na tepu doby“. A protože kritéria spravedlnosti určuje vítěz (bitvy, voleb, zákulisních intrik), vybírá Dějinami povoláný génius „morálku“, jak se mu zrovna jeví či hodí.

A pokud jde o kulturní vyspělost bělochů? Kdejaká absolventka humanitních studií by Vás dnes vyškolila, že nejsou lepší a horší kultury. A měl byste kliku, kdyby Vás přitom nenařkla z rasismu; nemusel byste to politicky přežít.

P: Vraťme se radši k mým námitkám.

F: Před-totalitní tyrané tedy páchali nespravedlnost a umlčovali přitom hlas

svědomí, který se však mohl sem tam ozývat. Machiavelli sice přirozenou morálku v politice suspendoval, ale jinak ji ještě nepopíral. Ve srovnání s mistry totality byl pouhým učněm. Ti přirozený hlas svědomí rovnou vyměnili. Kanonizovaný relativismus přímo vybízí, aby si vybrali, co chtějí pokládat za dobré a zlé. Ve společenském životě to pak prosazují svůdnou rétorikou a propagandou, v níž se to „humanistickými hodnotami“ jen hemží. Komunikační instituce a techniky hravě vytvářejí i demokratický konsenzus pro lecjakou špatnost. Krom toho jsou totalitní tyraní, na rozdíl od čistě egoistických tyranů, oddáni nadosobnímu ideálu, takže je v jejich revolučním počínání nějaká výtka svědomí jen tak nepřepadne.

Nelidskost totality se liší od ostatních nelidských režimů i extenzivně. Velkorysý záběr je dán totalitní ideologií. Její plán sjednocuje kádry přes hranice generací; počítá s velkou životností. Z ideologických pseudomorálek vyrůstají vždy nové humanismy osvobozených, blahem zalitých společností. Musí být však do těch rájů osvěcenými revolucionáři dokopány.

P: To se zdá být přijatelné. Za předpokladu, že měřítko nelidskosti je primárně morální, bude asi nelidskost totality obludnější než v jiných tyraniích. Co ale řeknete na druhou námitku?

F: Ta je pro náš problém klíčová. Vyžaduje totiž odůvodnění, proč uvedené tři konstitutivní znaky totality stačí k její

definici. Pokusím se ukázat, proč tu nejsou potřebné další specifikace, jako třeba kruté zacházení s odpůrci, upevněná moc vlády jedné strany či svobodné volby. Že tedy ty tři znaky vystihují obecnou definici totality jakožto kompozita ideologie a ji uskutečňujícího režimu dostatečně.

P: Nuže?

F: Mohl byste si vážit chudáka, který žije v hmotné bídě?

P: Samozřejmě. Často je lepším člověkem než zbohatlík.

F: A co mrzáka? Odpusťte, zapomněl jsem, jak se mu má korektně říkat.

P: To samé.

F: A co třeba člověka s průměrnou inteligencí, ale poctivého?

P: Měl bych ho radši než přemoudřelého náfuku či grázla.

F: Takže se shodneme, že člověka nejvíc znetvořuje morální bída?

P: Ovšem.

F: Víme, že totalita je nejhorší politický systém. Však se také vy politici bojíte i jen pomyslet, že by EU mohla být totalitní, ačkoli jste otázku totality hlouběji nepromýšleli; říká se tomu autocenzura.

Nejhorší systém je tedy nejvíc nelidský, protože je nejvíc mravně zvrhlý. Taková zvrhlost je vyznamem totality; je jejím nejodpudivějším fenoménem. Víme, že fenomén vrcholné nelidskosti totality vyplývá z toho, že si v ní člověk nemůže být v žádném aspektu osobního či společenského života jistý před ideologickým atakem; zvláště když ho jistí politická

moc. A máte tu v kostce vše potřebné pro konstituci totality.

Přeloženo do filosofického jazyka: Konstitutivní znaky – ontologický, etický a politický – dostatečně vymezují politický systém, který je svým potenciálem nastaven ke všem způsobům nespravedlivého zacházení s občany. Nejde tu o jednotlivé hrůzy, páchané jednotlivými tyranskými režimy. V definici totality hledáme příčiny největšího systémového zla a ty jsou dány:

1: Nárokem na ovládnutí všeho, co vyžadují megalomanské, lidské realitě radikálně odporující čili utopické vize a cíle.

2: Radikální pseudomorálkou, vymyšlenou na troskách přirozené mravnosti.

3: Vybavením etasticky pojatého státu neomezenými pravomocemi pro nelidské ideologické účely.

Jestliže tedy tyto tři konstitutivní znaky udělají totalitě zaměření k systémově neomezené zločinnosti, pak jejich logické sjednocení dostatečně vymezuje totalitní systém jako nejhorší myslitelný systém společensko-politického zla. Všechno myslitelné zlo je v jeho principech a v jeho zaměření zahrnuto jako možné. Všimněte si, že kritériem pro identifikaci konstitutivních znaků totality se stala jejich nezbytnost pro nastolení na maximum vyšponované systémové nelidskosti.

Jiří Fuchs

Jiří Fuchs, filosof,
lektor Academia
Bohemica

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystal@op.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

David Svoboda: Metafyzika vztahů: Tomáš Akvinský a vybraní autoři tomistické tradice

Autor vykládá metafyzickou teorii vztahu, jednoho ze základních filosofických pojmů, jak ji nacházíme rozpracovanou v díle svatého Tomáše Akvinského a některých jeho následovníků.

Brož., 224 s., 265 Kč

Radek Tichý: Exsultet. Historie a liturgie velikonočního chvalo zpěvu

Kniha chce pomoci všem, kdo Exsultet zpívají nebo mu naslouchají, objevit jeho bohatství a krásu, aby se slavení nejdůležitější bohoslužby celého roku stalo ještě silnějším duchovním zdrojem pro každodenní život.

Brož., 176 s., 210 Kč

JE V NEBI MOŘE? JAK ČESKÁ ALENKA V ZEMI ZÁZRAKŮ UVIDÍ JEZULÁTKO

Foto: <https://alenkavzemizazraku.cz>

Poetický film pro celou rodinu – tak si říká *Alenka v zemi zázraků*, domácí novinka kin s Bolkem Polívkou, Jiřím Dvořákem a Veronikou Žilkovou. Malá hrdinka tu hledá vlastní cestu k víře.

Jestliže filmu i stejnojmenné knize požehná sám Dominik Duka, režisér Otakáro Maria Schmidt prohlásí, že na projektu „nechali kus duše“, Polívka mluví o dílu „poetickém i poetizovaném“ a Žilková zas o dobrém úmyslu, jenž rodí zázraky, je zřejmé, že nepůjde o běžnou českou produkci.

Výrok ze slavnostní premiéry, že „bez poezie a víry bychom tu nebyli“, pak jasně napoví dvě ze tří hlavních přísad snově laděného díla. Třetí složku dodá klasická *Alenka* od Lewise Carrola, z níž se ve filmu hojně cituje, tedy známá hrdinka výprav do říše divů a za zrcadlem.

V nové české variantě se duchovní pouť holčičky střídá s něžnou i zábavnou rodinnou kronikou. Bohužel neodbytný vypravěčský komentář, jenž z dospělého odstupu používá literární fráze o „vnitřním světě fantazie“, sráží i rozbíjí přirozenost holčičky, která ve svém království

na půdě potkává Malého prince stejně samozřejmě jako anděla.

Z bezhraniční představivosti dítěte se tedy rodí jak překrásné obrazy, tak čisté ornamentální ilustrace deklamovaného textu. Životnější sílu prokazuje *Alenka v zemi zázraků* tam, kde inscenuje

Ve filmu ožívají postavy svatého Jana Nepomuckého, Panny Marie či Pražského Jezulátka, u něhož také pouť již dospělé Alenky končí.

hravé domácí výjevy. Scénáristka (ale také spolurežisérka, herečka či střihačka) Jana Kristina Studničková tu zjevně čerpá z vlastního životopisu, ve kterém stojí mimo jiné „po babičce Italka, po dědečkovi Ukrajinka, křtěná a biřmovaná v roce 2004“.

Polívkův děda zpívající tesklivé dumky pěkně ladí s italským temperamentem babičky v podání Žilkové, ale nejvíce okouzlí Dvořákův tatínek, jenž na toul-

kách s dcerami po hřbitovech střídá poučky s recitací klasiků. Od cestopisných výletů s benátskými motivy přes lekce baletu po běžné oslavy svátku dýchá z plátna nálada krásného dětství.

Kde účinkují samy dívenky, jejich otázky typu „je v nebi moře?“, komické zážitky z krematoria či představa spánku na hrobě pod peřinou, drží si film půvab i úsměv. Jenže průvodní text se únavně opakuje a s ním i symbolické obrazy gondol, šachovnic, křídel. Materiál by potřeboval pořádně vytřídit, dramaturgicky i střihačsky, neboť v téhle přelyrizované a přestylizované podobě, která dovede hrdinku až k Jezulátku a k dospělosti, jej malí diváci při nejlepší vůli sotva vydrží.

Navíc film bezděčně prokazuje zásadní rozdíl mezi velkou poezií a rádobý poetickými deníkovými výlevy. Díky Dvořákově civilně podmanivému projevu zazvoní *Má bohéma* od Arthura Rimbauda i *Moře* Jiřího Wolкера, nemluvě o nádherné tečce z *Bolesti* Vladimíra Holana.

Na každý pád je osobní vyznání vypravěčky dojemně upřímné, nastoluje však otázku, proč tak osobní, těžko přenosnou zkušenost osvětlení sdělovat jiným.

Zvláště když její cestě k Bohu zařídil nepřekonatelnou pointu skutečného básníka právě Holan, jehož stojí za to připomenout: „Že po tomto životě zde mělo by nás jednou vzbudit úděsné ječení trub a polnic? Odpust, Bože, ale utěšuju se, že počátek a vzkříšení všech nás nebožtíků bude ohlášeno tím, že prostě zakokrhá kohout. To potom zůstaneme ještě chvíli ležet. První, kdo vstane, bude maminka. Uslyšíme ji, jak tichounce rozdělává oheň, jak tichounce staví na plotnu vodu a útulně bere z almarčky kávový mlýnek. Budeme zase doma.“

Mirka Spáčilová

<https://kultura.zpravy.idnes.cz>

Více na <https://alenkavzemizazraku.cz>

*Má dnes církev vycházet ven, anebo pečovat o kořeny?
Má být především srozumitelná, anebo strážit svou identitu?
Jak žít křesťansky a nesplynout se světem, ani neskončit v ghettu?*

Nakladatelství Hesperion
zve na setkání s Rodem Dreherem,
americkým publicistou a autorem knihy

Benediktova cesta

PO 12. 3. – 18:00 – OLOMOUC
Arcibiskupský palác, Slavnostní dvorana (Wurmova 9)

&

ÚT 13. 3. – 19:00 – PRAHA
Arcibiskupský palác, Sál kardinála Berana (Hradčanské nám. 16)

&

ST 14. 3. – 18:00 – BRNO
Konvent minoritů, Kapitulní síň (Minoritská 1)

&

ČT 15. 3. – 18:00 – ČESKÉ BUDĚJOVICE
Studentský kostel Svaté Rodiny (ul. Karla IV. 22)

*„Nejdiskutovanější a nejdůležitější
náboženská kniha desetiletí“
DAVID BROOKS, NEW YORK TIMES*

VÍCE INFORMACÍ A REGISTRACE NA: WWW.HESPERION.CZ/DREHER

Když americký křesťanský publicista a bloger Rod Dreher známý především svými příspěvky na webu *The American Conservative* v březnu 2017 konečně vydal dlouho očekávanou knihu *Benediktova cesta* (*Benedict Option*), prohnala se Amerikou smršť komentářů – od nadšených, přes rozpačité až po naprosto zděšené. Na Dreherovy myšlenky se slušelo mít názor. Vyjadřovala se celostátní média konzervativní i liberální, s recenzemi přicházela periodika katolická, evangelikální i sekulární, o autorovi se mluvilo na televizních stanicích CNN a Fox News i v místních farních časopisech. Jedni označovali jeho postřehy za prorocké nebo alespoň prozíravé, jiní je odmítli jako duchovní pornografii, jako propagaci guruismu či jako výzvu k budování dobrovolného ghetta. Ti, kterým se „Benediktova cesta“ nelíbila, přicházeli s alternativními návrhy opatřenými jménem toho či onoho z populárních proroků a světců – vynořila se cesta „Augustinova“, „Dominikova“, „Františkova“, a dokonce i „Jeremiášova“. Komentátor dení-

ku *New York Times* David Brooks příliš nepřeháněl, když Dreherovu publikaci záhy označil za „nejdiskutovanější a nejdůležitější náboženskou knihu desetiletí“.

Nejedná se přitom o propracovanou monografii uznávaného akademika, který by svou mahagonovou studovnu na Harvardu opouštěl jen proto, aby po světě sbíral ceny, ale o burčující publicistický výkřik z pera pravoslavného novináře, jenž svůj hojně čtený blog léta krmil obsahem skryt v ústraní provinčního jižanského maloměsta St. Francisville, kde se roku 1967 narodil a kam se po letech strávených na bohatém východním pobřeží USA s rodinou zase vrátil. Dnes žije s ženou a dětmi v Baton Rouge v Louisianě, odkud sděluje světu své postřehy o eklektické šíři témat od politické korektnosti, přes dílo Danta Alighieriho až po přípravu krevet. Čím přivedl člověk blogující střídavě o konzumaci mořské havěti a úpadku amerického školství Spojené státy do víru nekonečných debat?

Onen poprask způsobila především jeho vize svatého Benedikta, mnicha

6. století, jakožto inspirace pro křesťany žijící dnes v postkřesťanském – a v rostoucí míře protikřesťanském – světě. Svatý Benedikt se před staletími rozhodl vyjít ven z kolabujícího antického velkoměsta a založit na okraji barbarstvím pohlcované civilizace první benediktinský klášter, kontrakturní komunitu, již označil za „školu služby Pánu“. Díky této jeho volbě, již následovali mnozí další, přečkalo křesťanství temná staletí, než se Evropa – i díky tomu, co pro ni benediktini uchovali – mohla během vrcholného středověku vzepnout k novým kulturním výšinám.

Rod Dreher (*1967) je americký křesťanský publicista, spisovatel a bloger. Na internetových stránkách *The American Conservative* se věnuje radě kulturních, politických a náboženských témat. Sleduje zejména vztah mezi křesťanstvím a většinovou společností, která se v rostoucí míře od svých duchovních kořenů odvrací. Je autorem několika knih o životě v rodné Louisianě, o dílu Danta Alighieriho i o politické scéně v USA.

Jak to vidí Alexander Tomský

Komedie politického sektářství

Sektáři chtějí v našem slzavém údolí zakládat láskyplnou pospolitost evangelia lásky a milosrdenství a netuší, že lásku nelze organizovat a pokud se o to pokouší na úkor hierarchie a autority, ničí církev.

Co svět světem stojí, každá církev trpí sektářstvím, protože je založená na víře a ta někdy propadá posedlosti jedné pravdy, dogmatu, principu (interpretace) a útočí na svou vlastní instituci, aby ji reformovala nebo zničila. V poslední době se ale objevují i sekty, které jsou posedlé nikoli věroukou, nýbrž ideologií ryze světskou.

Takovým poněkud komickým případem je petice skupiny katolických „sester a bratří“ papežovi, aby neprodloužil mandát pražskému arcibiskupovi Dominiku Dukovi, o němž se bude při příležitosti jeho pětasedmdesátin jednat. Od slavného Zolova dopisu francouzskému prezidentovi (*et item* veřejnosti) *J'accuse* (žaluji) z roku 1880 už žádní žalobníci neměli podobný vliv a oblíbený český primas nejspíš na prestiži získá.

Nešťastný na celé záležitosti je ovšem vliv tzv. politické korektnosti na náboženství (neplést s etiketou), která dnes naprosto znemožňuje racionální, politickou debatu. Místo argumentů se totiž *ad hitlerum* nálepkuje. Levici se podařilo vytvořit celý panteon zlých bohů nacistického totalitarismu, údajně pravcového a těmito ďábly hází po svých konzervativních oponentech, kteří samozřejmě nemají s nacionálním socialismem nic společného.

Smutné je, že se k tak hanebné praxi propůjčují i veřejnoprávní média a konzervativcům zamezují přístup do veřejné diskuse.

Kritici Duku obviňují, že se zasloužil o sblížení trůnu a oltáře, divím se jen, že si nedali pozor na metaforu tak těžko pochopitelnou v případě republikánských prezidentů volených na krátké období. Ano, primas světskou moc uznává v tradici Pavla z Tarsu, jenž vytvořil církev pod vládou *Pax Romana* a ta neusiluje o světskou moc jako islám. Jeho uctivý a smířlivý postoj vůči prezidentům nepochybně pomohl ukončit zbytečné hradní spory s katedrálou a vedl i k majetkovému vyrovnání se státem. Nad osvobozením církve od státního financování a poručnictví by se měli žalobníci radovat, ale protože „království Boží není z tohoto světa“, zná sektářská utopie jen ducha „bratrství a sesterství“ a zbavuje viditelnou organizaci těla a tím i možnosti materiální charity a chrámů.

Je také zvláštní stěžovat si papežovi na kardinála a brát si přitom do huby české, protitřímské zaujetí, které nechťelo pochopit, jak výhodná je pro státní kasu výměna ach tak částečné restituace ukradeného a zdevastovaného majetku za nefinancování církve *ad infinitum*. Primasovi, tak jako komunisté, navrhuje, aby se odstěhoval z „honosného paláce mezi pracující

lid“ a nesloužil mši za prezidenta. Ano, ano, není to poprvé co čirý duch požaduje neviditelnou církev. V Čechách kdysi skončila občanskou válkou. Uvědomují si ale petičníci, že výraz islamofobní (prezident Zeman) nemá žádnou kognitivní hodnotu? Je to prostě, inu, jen nadávka, vymyslela ji náboženství nenávidějící levice z odporu vůči západní (kapitalistické) civilizaci. V dnešní „humanistické“ kultuře je nenávist vůči muslimům naprosto ojedinělá, každý ví, že ti nešťastní uprchlíci své náboženství zdědili. Měli bychom mít možnost bez nadávek diskutovat, jestli se měl Západ (jediný na světě ve jménu ideologie všeobecného lidství) takto otevřít milionům, kteří s sebou přinášejí kulturu neslučitelnou s jeho civilizační svobodou. Existuje tisíce možností, jak pomáhat potřebným, aniž bychom museli ohrožovat vlastní domov.

Sektáři chtějí v našem slzavém údolí zakládat „láskyplnou pospolitost“ „evangelia lásky a milosrdenství“ a netuší, že lásku nelze organizovat a pokud se o to pokouší na úkor instituce, organizace, hierarchie a autority, ničí církev. Každá utopie končí neslavně a náboženskými spory unavenému národu je takhle komická bouře ve sklenici vody úplně šumafuk.

Alexander Tomský
publicista, politolog a nakladatel

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:
Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSC:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedine díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka se stal opět populárnějším než jindy. Pravda, v jisté sociální bublině obzvláště. Ale zajímavé jsou důvody – jsou to názory českého primase, které ovšem nijak nevybočují z toho, co zastává římskokatolická církev. Například nedávno v rozhovoru pro portál *ceska-justice.cz* v souvislosti s rozštěpením společnosti během prezidentských voleb uvedl: „**Jsmo svědky ideologizace a není to problémem jen České republiky, je to do jisté míry celosvětový problém. Nacházíme se někde v úrovni 50. let nebo v meziválečném období, kdy ideologie nejen že rozdělovala, ideologie také dovolila udávat – i v rámci rodin – a dokonce i sekat hlavy. Měli bychom si uvědomit, co znamená lidská důstojnost a lidské svědomí a neměli bychom se těmito otázkami nechat rozdělit. Budme upřímní: Podstatná část našeho života se odehrává právě v rodině. (...) Nebudme jako rowdies, divočí fotbaloví fanoušci, kteří když potom nevyhrají, tak zapalují auta a rozbíjejí okna. My třeba nezapalujeme auta, ale hádáme se, nemluvíme spolu a vyvoláváme vzájemnou nenávisť. Vzpomínám na pobyt ve věznici na Borech a na Václava Havla i na Jiřího Dienstbiera, jak mnohokrát říkali spoluvězňům: Pamatuj si, nenávisť a závist je cesta do pekla. Budeš se jenom užírat.**“ Právě ona vězeňská minulost nové generaci často chybí. Ne, že bychom ji komukoliv

přáli, ale manýry, jimiž jsou řízeny jejich protesty, odpovídají normám totalitního myšlení. „Nejsi náš, zmiz!“ Ale jinak jsou samozřejmě plní lásky, tolerance a touží po společnosti, kde se pěstují vzájemně něžné mezilidské vztahy.

Podobně stejně nevelký počet lidí jako těch, kteří zvedli zvláštní mediální zájem o pana kardinála Duku, se našel ve Velké Británii: „Obchodní řetězec Tesco musí

Koláž: mimi

v domovské Velké Británii řešit nečekaný problém. Silueta na nákupním vozíku – postava v šatech s dětmi – rozezlila některé uživatele sociálních sítí a vyvolala diskusi o sexismu.“ Nedávno jsem vyslechla krásná slova kardinála Gerharda L. Müllera, který říkal, že **doba je možná zmatená, lidé manipulováni a zastávají názory, které se opravdu zdají šílené, ale že to, co je Bohem dané, přirozeným zákonem stvrzené a v souladu s Božím**

řádem žité, nemůže nikdy zmizet, nikdy se změnit od základu. Může být chvíli umlčováno, potlačováno, ale vždycky se znovu vzedne a zaujme své místo. Platí to i pro otázky muže, ženy, rodiny. Vidíme to hned i na tomto příkladu z Anglie, protože tento článek končím zajímavým odstavcem: „Obchodního řetězce se však lidé i zastávají. Zdůrazňují, že ke spokojenosti všech skupin zákazníků by musely vzniknout stovky různých nálepek, aby nikoho neurazily. Další zase připomínají, že je sexistické tvrdit, že postava v šatech musí být žena. Copak si muž nemůže vzít na nákup šaty nebo kilt?“

Stále populární „Stoplusjednička“ přinesla zajímavou informaci. V německých školách zklidňují tzv. hyperaktivní děti zátěžové vesty s pískem. **Vesty, které stojí od 140 do 170 euro (3 500 až 4 200 korun), váží od 1,2 do šesti kilogramů. Podle zástupců škol jsou pozoruhodně účinné a pro děti představují menší zátěž než obvyklá medikace Ritalinem.** Jedno tomu ale chybí: pátrání, a to prosím účinné, po příčině, aby se pak důsledky mohly efektivně uzdravovat a hlavně situaci preventivně předcházet.

Ale zpět k úvodu tohoto nesourodého souhrnu několika odstavců. Tam vás dovede odkaz na našem webu, neopomeňte ho otevřít: <http://rcmonitor.cz/podekovani>. Požehnanou postní dobu!

-zd-

25. 2.	Ne	2. neděle postní Gn 22,1–2.9a.10–13.15–18, Žl 116, Řim 8,31b–34, Mk 9,2–10
26. 2.	Po	sv. Alexandr, biskup Dan 9,4b–10, Žl 79, Lk 6,36–38
27. 2.	Út	sv. Gabriel od Bolestné Panny Marie, řeholník CP Iz 1,10.16–20, Žl 50, Mt 23,1–12
28. 2.	St	sv. Roman, opat Jer 18,18–20, Žl 31, Mt 20,17–28
1. 3.	Čt	sv. Suitbert, biskup, misionář OSB Jer 17,5–10, Žl 1, Lk 16,19–31
2. 3.	Pá	sv. Simplicius, papež Gn 37,3–4.12–13a.17b–28, Žl 105, Mt 21,33–43.45–46
3. 3.	So	sv. Kunhuta, císařovna a řeholnice OSB Mich 7,14–15.18–20, Žl 103, Lk 15,1–3.11–32

4. 3.	Ne	3. neděle postní Ex 20,1–17, Žl 19, I Kor 1,22–25, Jan 2,13–25
5. 3.	Po	sv. Teofil (Bohumil), biskup 2 Král 5,1–15a, Žl 42, Lk 4,24–30
6. 3.	Út	bl. Friedrich (Bedřich, Miroslav) Dan 3,25.34–43, Žl 25, Mt 18,21–35
7. 3.	St	sv. Perpetua a Felicitá, mučednice Dt 4,1.5–9, Žl 147, Mt 5,17–19
8. 3.	Čt	sv. Jan z Boha, řeholník Jer 7,23–28, Žl 95, Lk 11,14–23
9. 3.	Pá	sv. Františka Římská, řeholnice Oz 14,2–10, Žl 81, Mk 12,28b–34
10. 3.	So	sv. Jan Ogilvie, kněz a mučedník Oz 6,1–6, Žl 51, Lk 18,9–14